
Review

Modern İktisadi Düzendeki Seküler İlkelerin Savaşı

The War of Secular Principles in the Modern Economic Order

Sedat DOĞAN

Erciyes Üniversitesi

Azınlığın Zenginliği Hepimizin Çıkarına mıdır?

Zygmunt Bauman

İstanbul, 2014, Cevi. Hakan Keser, Ayrıntı Yayınları, 80 sayfa.

Modern toplumsal düzenin ortaya çıkış sürecinde otonomi kazanmaya başlayan siyaset, hukuk ve iktisat alanları özgürlük ve eşitlik ilkelerinin belirlenimi altında biçimlenmekteydi. Her ikisi de doğal hukuk teorilerine dayanan erken liberal ve sosyalist yaklaşımlar, aynı paradigmatik çerçevede kurgulanmakla birlikte genellikle ilki özgürlük ikincisi ise eşitlik ilkesini temele alıyordu. 19. yüzyıldan itibaren ise kendinden menkul bir anlam kazanan bu iki ilke, özellikle iktisadi alanda *a priori* ilkeler olarak iş görmeye başlamıştır. Doğal olarak iktisat alanında kafa yoran düşünürlerin gerek kurucu gerekse eleştirel metinlerinde bu kavramlara sıklıkla rastlanmaktadır. Zygmunt Bauman'ın bu

a **Sedat DOĞAN** felsefe alanında yüksek lisans sahibidir. Türk-İslam düşüncesi, modern dönem Avrupa düşüncesi, siyaset felsefesi ve sekülerleşme teorileri ile ilgili çalışmalar yapmaktadır. *İletişim*: Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Melikgazi, Kayseri. Elektronik posta: sd_dogan@yahoo.com

eseri de eşitlik, daha doğrusu eşitsizlik teması üzerinden rekabetçi kapitalizmin özellikle sosyal sonuçlarının bir eleştirisi olarak okunabilir. Bauman'ın çok sayıda yazara atıf yaptığı hatta tartışmaları çoğunlukla bu yazarlar üzerinden yürüttüğü bu eseri, bir giriş bölümü ile sonuncusu sonuç yerine yazılmış olan dört bölümden oluşuyor.

Bauman kitabın daha *Giriş* bölümünde bir takım sayısal verilere ve ulusların zenginliği açısından tarihsel bir karşılaştırmaya dayanarak “eşitsizlik”, “ekonomik büyüme köktenciligi” ve “rekabet” kavramlarını tartışmaya dâhil edeceğinin ipuçlarını veriyor. Buna göre “gizli el”in düzenlediği piyasada *bireysel fayda peşinde koşmanın ortak fayda sağlayacağı* şeklindeki ahlaki argüman ile günümüzde radikal bir tutum olarak benimsenen *ekonomik büyüme*, öngörülen aksine herkesin zenginleşmesi ile değil, azınlığın zenginliğinin günden güne artması ve çoğunluğun fakirliğinin derinleşmesi ile sonuçlanmaktadır.

Günümüzde Eşitsizlik Ne Düzeyde? başlıklı birinci bölümde Bauman sayısal verilere ve alanda uzman kişilerin makalelerine dayanarak eşitsizliğin gelmiş olduğu düzeyi daha açık bir biçimde ortaya koymaya çalışıyor. “İnsanlar sadece *zengin oldukları için* zenginleşiyorlar. Fakir olanlar sadece *fakir oldukları için* fakirleşiyorlar” (s. 16). Teknik olarak bu durum, hem küresel düzeyde hem de ulus devlet bünyesinde ekonomik dağılımın sınıfsal hiyerarşinin basamakları arasında bir merkez-kaç kuvveti oluşturması ve uçurumun derinleşmesi şeklinde açıklanabilir. Bunun belirgin sonuçlarından biri orta sınıfların yok olmaya başlamasıdır. Bauman'a göre ekonomik değişimin serbest piyasa miti aleyhine devasa bir toplumsal eşitsizlik biçiminde tezahür etmesi, toplumsal eşitsizliğin icat edilmesi olgusuna yeni bir boyut eklemiştir. Bu yeni boyut, eşitsizliğin “tarihte ilk defa kendi kendine devridaim yapabilecek” hâle getirilmiş olmasıdır. Böylece gelecek kuşaklar içindeki zenginlerin ve fakirlerin, sırasıyla bugünün zengin ve fakirlerinin çocukları olacağı sonucu ortaya çıkmaktadır. İstatistiksel verilerin sonucu olarak ortaya çıkan toplumsal gerçeklerin nelerden oluştuğunu arayan Bauman'a göre gelir dağılımındaki eşitsizliğin makul veya meşru kabul edilmesinin en temel gerekçesi, zenginlerin “işveren” sıfatıyla toplumsal fayda sağlıyor olmasıdır. Ancak geleneksel noktada mal veya hizmet üretmek, dolayısıyla istihdam yaratmak dışındaki kazanç yollarının tercih edilir hâle gelmesiyle, zenginlerin toplumsal alan-

daki en büyük etkisi, işsizliğin artışı olmuştur. Üstelik zengin sınıfların giderek coğrafi ve toplumsal olarak fakirlerden arındırılmış yaşam alanları ihdas etmesi, her bir ülkeyi kendi içinde iki ayrı dünya hâline getirmektedir. Buna göre 1980 sonrasında *yüksek gelir düzeyine karşılık düşük vergilerle girişimciliğin arttırılmasıyla daha etkili ve hızlı büyüyen ekonomiler ortaya çıkar ve bu da genel refahta artışa ve krizlerin önlenmesine katkı sağlar* biçimindeki varsayıma dayanarak 30 yıl boyunca uygulanan neo-liberal deney başarısızlığa uğramıştır.

Bauman *Eşitsizliğe Neden Katlanıyoruz* başlıklı ikinci bölümü insanların eşitsizliğin ürettiği sisteme gönüllü kulluk etmesine neden olan bir takım örtük inançları deşifre etmeye ayırmıştır. Üzerinde durulması ya da düzeltilmesi gereken şey bu inançlar değil, bunların doğru olarak algılanıp benimsenmesine neden olan ve bu inançlara “doğallık” atfedilmesi nedeniyle de bilincimize hep örtük kalan doktrinlerdir. Bauman’a göre cari uygulamaları refere eden inançlar aslında *bireysel faydanın maksimize edilmesi toplumsal faydayı maksimize eder* şeklindeki bizatihi tartışmalı olan doktrine dayanmaktadır. Eşitsizliği besleyen ve yeniden üreten diğer “eşitsizlik doktrinleri”ni Bauman şöyle sıralamaktadır: (i) çoğunluğa fayda sağlayacak yetenekteki insanların toplumun azınlığını oluşturduğu yönündeki *elitizm*, (ii) daha iyi bir yaşam standardının yakalanabilmesi için gerekli olan hırsın normal ve gereklilik olarak ortaya çıkardığı *dışlama*, iii- diğer doktrinlerle birlikte anlam kazanan başarısızlığın doğal olması nedeniyle kaçınılmaz biçimde ortaya çıkan *umutsuzluk*. Bauman tam bu noktada *hayatımız boyunca elimizden gelenin en iyisini yapmak biçiminde özetlenebilecek olan görevimizi terk etmemiz anlamına gelen bu gerçekliği değiştirmek için tuttuğumuz yolu, yolumuzu değiştirmek için ise düşüncemizi değiştirmek yeterli mi?* diye soruyor. İleride bu soruya olumsuz yanıt vererek gereken şeyin yaşam tarzında köklü bir dönüşüm olduğunu söyleyecektir.

Kitabın *Daha Büyük Yalanlara Zemin Hazırlayan Bazı Büyük Yalanlar* başlıklı bölümünde Bauman, tartışmasına birçok düşünürü dâhil ederek eşitsizlikle ilgili kabul görmüş önermelerin altında yatan ve doğallık algımız nedeniyle sorgulamadığımız dört inanç türünün ayrıntılı birer tahliline girişiyor. Buna göre doğallık algımız nedeniyle gerçeklik payesi atfettiğimiz sahte gerçeklikler, sosyal hayatın bünyesinde yeterince yürürlükte kalmak ve bu süre içinde hepimizin sayısız deneyimiyle onaylanmak suretiyle daha büyük sahte ger-

çekliklere zemin hazırlıyor. “İnsanlar bu tür gerçekleri tek başlarına değiştiremezler, kendilerinden uzaklaştıramazlar, görmezden gelemeler ya da bunlarla aşık atamazlar. Böylece, bilerek veya bilemeden, kasıtlı veya kasıtsız, *herkesin herkese karşı savaşta olduğu* bir dünyayı yineleyip duran bir davranış biçimini benimsemekten başka seçenekleri kalmıyor” (s. 30). Böylece insan, kendi yetenek ve gücüyle değiştiremeyeceği bu gerçekleri “eşyanın doğasıyla” karıştırır, dünyanın soyut ahlak kurallarıyla değil, zorunlulukla yönetildiğine inanmayı sürdürür ve doğanın toplumsala sızdığı bu düzenin değişmeden kalması gerektiğini düşünür. Bu algı bozukluğunun altında yatan egemenlik kurma biçimlerine değinmeyen Bauman, doğrudan “doğal zorunluluklar”ın (yasaların) neler olduğunu analiz etmeye girişmektedir. Bauman’a göre doğallık algımızla eşitsizliği beslediğimiz inançlardan bazıları şunlardır: (i) insanların bir arada yaşamasından kaynaklanan tüm sorunları çözmenin tek yolu olan *ekonomik büyüme*, (ii) insanın doğal olarak eğilimli olduğu mutluluk arayışını tatmin etmenin tek yolu olan *sürekli artan tüketim*, (iii) yaşamın yasalarına müdahale etmek hepimize zarar vereceği için insan hayatındaki olasılıkları zorunluluklara göre düzenlemenin tek yolu olan doğal *eşitsizlik*, (iv) hem sosyal adaletin hem de sosyal düzenin sağlanmasının gerek ve yeter koşulu olarak hak edenlerin yükseltilmesini hak etmeyenlerin ise elenmesi/alçaltılmasını içeren *rekabet*.

(i) Ekonomik büyüme, küreselleşmeye rağmen eşitsizliklere hâlâ ulus devletin meşruiyet sağladığı ve dünya genelinde politik söylem ve projelerin temel belirleyeni hâline gelmiş bulunan bir inanç ya da aksiyomdur. Ekonomik büyüme yönünde eğilim göstermemizin nedeni doğru dürüst, tatmin edici ve onurlu bir yaşam sürme ihtimalimizin ekonomik büyümeye bağlı olduğu yönündeki önerme-yi bir yasa olarak “doğallık”ı içinde benimsemiş olmamızdır. Oysaki bu önermeler “ne Tanrı vergisidir ne de herhangi bir şekilde ‘insan tabiatına’ uygundur; tam tersine nispeten yakın bir geçmişe sahiptir” (s. 33). Modern ekonominin öncüleri de ekonomik büyümeyi, insan doğasının gerçekçi ihtiyaçlarının tatmin edilebileceği düzeye kadar hoş görmüş; bu düzeyin ötesini ise insanlık adına lütuftan çok musibet olarak değerlendirmiştir. Ancak “ekonomik büyüme” önermesinin daha üst düzeyde meşrulaştırılmasının araçlarından biri yine ekonomistlerden gelmiştir. “Damlama teorisi”ne göre ekonomik büyüme sayesinde toplumun üst sınıflarında biriken servet, damlama yoluyla toplumun geneline yayılacaktır.

(ii) Artan tüketim meselesinde ön kabul, insan için asıl olanın rahatlık ve kolaylık olduğu, bunun için dünyayı heves ve arzularımıza boyun eğdirmek gerektiği, diğer bir deyişle sadece insanın (tüketici, kullanıcı, müşteri, teknoloji alıcısı) heves ve arzularından oluşan bir dünyada yaşamak gerektiğidir. Tüketim ile mutluluk arasında kurulan doğru orantı, bireysel fayda ile toplumsal fayda arasındaki doğru orantıdan devralınmıştır. Buna göre bireyin, ulusun tüketim faaliyetlerinin toplamı içindeki payı büyüdükçe, toplumun mutluluğundan pay alma oranı da büyür. Bu doğal yasaya uygun olarak mağazalar dolayısıyla toplumun tamamına yayılan mesajlar, toplumu “halis ve olgunlaşmış tüketiciler” ve “başarısız tüketiciler” şeklinde ikiye ayırır. Bu yaklaşımın eşitsizliğin sonuçları konusunda olduğu gibi mutsuzluk ve aşağılanma duygusu konusunda da tüm faturayı *doğal yasalara uygun işleyen düzenden* ziyade kendilerine acınılmasını bile hak etmeyen bireylere çıkaracağı açıktır. Bauman’a göre başarısız tüketicilerin yer yer ürettiği tepkiler yalnızca öfke stokunun kusulması şeklinde gerçekleşen (bizim ifademizle) *kolektif sara nöbetleri* olarak görülebilir. Bauman’a göre bu nöbetler, ekonomik düzenin sorgulanması şeklinde değil, tüketici cennetine girmek için duyulan umutsuz arzuların bir ifadesi şeklinde yorumlanmalıdır. Çünkü George Ritzer’in gösterdiği gibi tüketim uhrevi bir boyut kazanmıştır ve alışveriş listeleri dua kitaplarına dönüşmüş, mağaza turlarımız ise hac (tavaf) yerine geçmiş durumdadır. Bu anlayışa göre tüketimde bulunmamak sadece zevkten değil, insan haysiyetinden ve insanlıktan yoksunluğun lekesidir. Ancak Ivan Illich’in şenlikli toplum modeline dayanarak şenliğin zevklerine duyduğumuz arzunun tüketim ağına takılmadan giderilebileceğine dair umut taşımakta ve Carlo Petrini’nin küresel çapta yaygınlığa ve yüzbinlerce üyeye ulaşan “Yavaş Yemek” hareketini örnek olarak vermektedir.

(iii) Sosyal eşitsizliğin doğallığı konusunda Bauman yine bazı inançları ya da ön kabulleri sıralayarak işe başlıyor. (a) Çoğunluğun iyiliği için az sayıda insanın yeteneklerini parlatılması gerekir. (b) Yetenekler doğası gereği düzensiz dağılmıştır. (c) Gerçek yetenek sahipleri her zaman aramızdaki azınlığı oluşturur. (d) Sosyal konum ve ayrıcalıklar hiyerarşisi piramide benzer ve yukarı çıktıkça daralan alana ancak az sayıda insan sığabilir. Bauman’a göre bu inanışlar, hiyerarşinin tepesindekiler için memnuniyet verici olduğu kadar aşağıdakiler için de vicdanı azabını, suçluluk duygusunu, ihtilaf veya direnme olasılığını

azaltan etkilere sahiptir. Bu noktada Barrington Moore'a başvuran Bauman, "nispi kayıp" şeklinde bir kavramsallaştırmanın eşitsizliğe neden rıza gösterildiğini açıklayabileceğini belirtmektedir. Mesela ortaçağda köylüler bariz eşitsiz ve adaletsiz bir düzen içinde yaşamalarına rağmen bunu doğal veya normal olarak kabul ettikleri için ancak çalışma koşulları kötüleştğinde adalet peşine düşmüşler ve köylü ayaklanmaları ortaya çıkmıştır.

(iv) Adaletin anahtarı olarak rekabet konusunda Bauman, evrim teorisini veya Hobbes'un "insan insanın kurdudur" deyişini hatırlatan bir şekilde hak edenleri yükselten ve hak etmeyenleri eleyen bir sistem olarak rekabetin, adaletin gerek ve yeter koşulu olduğu önermesini sorguluyor. Batı düşüncesinin temel dikotomilerinden özne-nesne ayrımını özetleyerek tüketim toplumunda bu ayrımın bir tür *açıklama modelinin nakledilmesi* operasyonu ile insanlar arası ilişkilerde de kullanıldığına dikkat çekiyor. Tüketim toplumunda bireyler aldıkları ürünlerle herhangi bir duygusal bağ geliştirmeksizin, ona zevk verme açısından mutlak anlamda bir nesne gözüyle bakmakta ve ürünün bu işlevi tükendiğinde onu yaşamından çıkarma eğilimindedirler. Tüketici-tüketilen arasındaki bu ilişki, aynı şekliyle insan-insan ilişkilerine de nakledilmiş ve böylece özne konumunda bulunan hiyerarşinin üst basamağındakilerle nesne konumunda bulunan alt basamaklardakilerin beraberce ortaya çıkarmış olduğu sosyal düzende rekabet, adaletin yegâne garantörü durumuna gelmiştir.

Fiiliyata Karşı Kelimeler: Son Sözler başlıklı sonuç bölümünde kitap boyunca anlatılan kötü durumların müsebbibi olarak işbirliği, dayanışma, paylaşma, güven, tanışıklık ve saygının yerini işgal eden rekabet gösterilmektedir. Bauman'a göre işgal edilmiş bu değerleri anlayan, kabul eden ve sorulduğunda en yüksek değerleri olarak bunları sayan insanlar çoğunluktadır. Fakat bunların uygulamalarına baktığımızda idealler ile gerçeklikler, kelimeler ile fiiliyat arasındaki farkın ne kadar büyük olduğunu anlayabiliriz. Bauman, insanların çoğunun ikiyüzlü olmadığı, en azından hayatını yalan içinde sürdürmeyi tercih etmeyeceği şeklindeki iyi niyete dayanarak şunları soruyor: "O halde kelimeler ile fiiliyat arasındaki fark nereden kaynaklanıyor? Gerçeklikle yüzleştiklerinde kelimelerin şansının çok az olduğu sonucuna varabilir miyiz? Daha doğrusu kelimeler ile fiiliyat arasındaki uçurumu kapatacak bir köprü kurabilir miyiz?"

Bunun cevabı evetse, böyle bir köprüyü nasıl inşa edebiliriz?” (s. 72). Bauman’a göre dünyayı değiştirebilecek fikirler üreten yazarların varlığı hâlâ bir umut taşımamız için son derece önemlidir ancak kimse kendisine tüm dünyanın sorumluluğunu yüklemek gibi mantıksız bir harekette de bulunmamalıdır. Diğer taraftan kader hâline gelmiş olan felaketleri ancak yaşadktan sonra fark edebildiğimiz geçmişe bakarak bir yandan da madalyonun umutsuz yüzünü gösteren Bauman, son söz olarak bu kaderi değiştirip değiştiremeyeceğimizi tekrar tekrar denemeden bilemeyeceğimizi söyleyerek okuyucuyu tahrir etmektedir.

Bauman çalışmasında eşitsizliği tamamen teknik açılardan ele almanın ötesinde, eşitsizliğin sürmesinin, yeniden üretilmesinin ve bu mekanizmaya her birimizin katkı sağlamasının altında yatan ön kabulleri ele alarak soruna sosyal teori açısından önemli bir katkı sağlamıştır diyebiliriz. Ayrıca eşitsizlik meselesinin karşısına “herkesin tüketme hakkı” gibi sırf yüzeysel ve polemikçi bir eşitlikçilik boyutundan yaklaşmayıp, doğal kaynakları eriten ve dünyada yaşama imkânını krize uğratan tüketim olgusunu da eleştirmesi olumlu bir boyut olarak sayılabilir. Ancak unutulmaması gereken nokta Bauman’ın eleştirilerini mukaddime kısmında bahsettiğimiz iki seküler ilkedeki biri olan *eşitlik* üzerinden yürüttüğüdür. Diğer taraftan eşitsizliğe karşı çözüm olarak sunduğu iki öneriden biri olan *fikir üretimi* meselesinde, fikirlerin de birer *tüketim nesnesi* olarak piyasada kullanıma sunulduğunu dikkate almamış olması kitabın zayıf noktalarından biri olarak sayılabilir. İkinci önerisi ise düşünce değişikliğini aşan ve totaliter olmayan bir tarzda yaşam tarzlarında bir dönüşüme gitmek, yani sonuçları acı verici ve şiddetli de olsa bir sosyal değişiklik yapmak şeklindedir. Ancak Bauman’ın bu meseleyi yeterli düzeyde temellendirdiği söylenemez. Bu olumlu ve olumsuz yanlarına ek olarak kitabın en önemli katkısı -tüketim kültürünün küresel ölçekte yaygınlaştığı, tüketici (veya üretici) kavramlarının kimlik olarak gönüllü bir şekilde benimsendiği, özgürlük adına eşitsizliklerin pekiştiği- günümüz dünyasında, “eşitsizlik” meselesini ufuk açıcı bir tartışmayla gündemimize taşımış olmasıdır. Buradan hareketle bir “adalet” söylemi geliştirmek için birçok ipucu bulunabilir.

İş Ahlakı Dergisi

Yazarlara Notlar

İş Ahlakı Dergisi iktisadi hayatın bütün unsurlarına ahlakın yaygınlaştırılması, ahlakın iş dünyasında egemen olması ve ahlaklı girişimcilerin çoğalması yönünde çalışmalar yapan İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği'nin (İGİAD) altı ayda bir (Mayıs-Kasım) yayımladığı akademik bir yayındır.

İş Ahlakı Dergisi, iş ahlakı ile ilgili akademik araştırmalara, teorik ve pratik çalışmalara yardım ve öncülük yaparak iş ahlakının tüm iktisadi kavramlara ve iş dünyasına nüfuzunun önünü açmak, iş ahlakı konusunda yeni düşünsel çalışmaların yapılmasına katkı sağlamak ve üretilen bilgi birikimini açığa çıkarmak amacıyla yayımlanmaktadır.

İş Ahlakı Dergisi, yayımlayacağı makalelerle iş ahlakı alanında bilimsel bir bilgi birikimi oluşturmak üzere, değerlendirme ve tanıtım yazılarıyla alanda yapılan çalışmaları, kurumları ve eserleri tanıtır. Bu bağlamda dergide; yönetim süreçleri ve politikalarıyla ilgili ahlakı konuları ve farklı perspektifleri özenli ve detaylı bir biçimde analiz eden, bireysel ve kurumsal iş ahlakı konusunda teorik ve pratik açılımlar sunan, iş ahlakı konusunu girişimcilik bağlamında ele alan yazılara yer verilmektedir.

İş Ahlakı Dergisi'nde;

- İş ahlakı alanı ile ilgili nicel, nitel araştırmalara, en son literatürü kapsamlı biçimde değerlendiren derlemelere, meta-analiz çalışmalarına, model önerilerine ve benzeri özgün yazılara yer verilir.
- İleri araştırma/istatistik yöntem ve teknikleri kullanılan güncel çalışmalara öncelik tanınır.
- Çalışmaların yöntembilim açısından yetkinlikleri kadar alana orijinal ve yeni katkı sunmaları da temel yayımlanma kriteridir.
- Yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarına aittir. Yayımlanan yazılar, düşünsel planda İş Ahlakı Dergisi'ni bağlamaz.
- Yayımlanmış yazıların yayım hakları İGİAD'a aittir.
- İş Ahlakı Dergisi ve yazar/ların isimi kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.
- İş Ahlakı Dergisi'nin yayım dili Türkçe ve İngilizce'dir.

Dergiye gönderilecek yazılar;

- A4 boyutlarındaki kağıda üst, alt, sağ ve sol boşluk 2,5 cm bırakılarak (16 x 24,7 cm'lik alana) 1,5 satır aralıklı, iki yana dayalı, satır sonu tirelemesiz ve 10 punto Times New Roman yazı karakteri kullanılarak yazılmalıdır.
- Gönderilen tablo, şekil, resim, grafik ve benzerlerinin derginin sayfa boyutları dışına taşmaması ve daha kolay kullanılmalrı amacıyla 10 x 17 cm'lik alanı aşmaması gerekir. Bundan dolayı tablo, şekil, resim, grafik vb. unsurlarda daha küçük punto ve tek aralık kullanılabilir.
- İngilizce uzun özet de dâhil olmak üzere çalışmalar 35 sayfayı aşmamalıdır.
- Çalışmanın, MS Word ile yazılmış bir kopyasının editor@isahlakidergisi.com ve turkishjournalofbusinessethics@gmail.com e-posta adreslerine ekli dosya olarak gönderilmesi editoryal sürecin başlaması için yeterlidir.

- Çalışma gönderildikten sonra en geç bir hafta içinde alındığını teyit eden bir elektronik posta mesajı gönderilir.

Gönderilen çalışmaların aşağıda koyu yazılan bölümleri içermesi gerekmektedir;

- *Türkçe Başlık Sayfası* (makale başlığını, yazar/lar/ın tam adlarını ve unvanlarını, çalıştıkları kurumlarını, adres, telefon, faks ve elektronik posta bilgilerini içermelidir)
- *Türkçe Öz* (150-200 kelime arası)
- *Anahtar Kelimeler* (5-8 kelime arası)
- *Ana Metin* (Nicel ve nitel çalışmalar giriş, yöntem, bulgular, tartışma bölümlerini içermelidir)
 - Yöntem kısmında ise eğer yeni bir model kullanılmışsa model alt bölümü ile mutlaka örneklem/çalışma grubu, veri toplama araçları ve işlem alt bölümleri bulunmalıdır. Derleme türü çalışmalar ise problemi ortaya koymalı, ilgili literatürü yetkin bir biçimde analiz etmeli, literatürdeki eksiklikler, boşluklar ve çelişkilerin üzerinde durmalı ve çözüm için atılması gereken adımlardan bahsetmelidir. Diğer çalışmalarda ise konunun türüne göre değişiklik yapılabilir, fakat bunun okuyucuyu sıcağak ya da metinden faydalanmasını güçleştirecek detayda alt bölümler şeklinde olmamasına özen gösterilmelidir.
- Tablo, şekil, resim, grafik vb. metin içerisinde yer almalıdır.
- *İngilizce Başlık Sayfası* (makale başlığını, yazar/lar/ın tam adlarını ve unvanlarını, çalıştıkları kurumlarını, adres, telefon, faks ve elektronik posta bilgilerini içermelidir)
- *Abstract* (150-200 kelime arası)
- *Key Words* (5-8 kelime arası)
- *İngilizce Ana Metin* (En az 2,000 kelimelik çalışma Türkçe metindeki alt bölümlerini ve kaynakçada yer alan her bir referansı içermelidir. İngilizce ana metin çalışma yayıma kabul edildikten sonra gönderilir)
- *Kaynakça* (Hem metin içinde hem de kaynakçada Amerikan Psikologlar Birliği (APA) tarafından yayınlanan *Publication Manual of American Psychological Association* adlı kitapta belirtilen yazım kuralları uygulanmalıdır).

Yayım Süreci Üzerine Notlar

- Yazar ya da yazarların tamamının ıslak imzasını taşıyan aşağıdaki içeriğe sahip bir mektup yayıncıya posta ile gönderilmelidir: *yazının tüm yazarlarca okunduğu, onaylandığı, başka bir dergiye gönderilmemiş olduğu, yazının hazırlanmasının her aşamasında bilimsel etik kodlara uyulduğu, yazı yayımlandığı takdirde tüm yayın haklarının yayıncıya devredildiği.*
- Birden çok yazarlı makalelerde editoryal yazışmanın kiminle yapılacağı belirlenmeli ve açık bir şekilde belirtilmelidir.
- Yayımlanan yazıların içeriğinde ya da alıntılarında olabilecek çarpıtma, yanlış, telif hakkı ihlali, intihal vb. hususlardan yazar/yazarlar sorumludur.
- Yayımlanan yazıların içeriğinden yazarları sorumludur. İlgili çalışmada, eğer etik onay alınması gereken durumlar söz konusu ise yazarların etik kurullardan ve kurumlardan onay aldığı var sayılmaktadır.
- Hem metin içinde hem de kaynakçada *TDK Yazım Kılavuzu (Yazım Kılavuzu, 2009, Türk Dil Kurumu, Ankara)* veya www.tdk.gov.tr adresindeki online hali yazım kuralları, akademik atıf ve gelenekler bağlamında ise *Publication Manual of American Psychological Association* [6. Baskı] esas alınır.

Turkish Journal of Business Ethics Notes for Contributors

Turkish Journal of Business Ethics is a semiannual, peer reviewed publication of the *Economic Enterprise and Business Ethics Association (IGIAD)* which aims to promote ethical practices in all the aspects of business world and supports ethically concerned entrepreneurs.

Turkish Journal of Business Ethics is published with the purpose of pioneering, covering, and supporting theoretical and practical academic studies in the area of business ethics. The journal hopes to stimulate and contribute to contemporary exchanges of views on the topic. It is the hope of this journal that through such efforts good ethical practices will be spread and made common in business world.

Turkish Journal of Business Ethics is published twice (May, and November) a year by the Economic Enterprise and Business Ethics Association (IGIAD). In the journal, all the activities related with exchange of properties and services are considered within business and work. The ethical dimensions of mentioned activities of business world, managers, workers, academicians, institutes, NGOs, and etc. are analyzed in the journal.

In that respect, the journal considers articles, reviews, book reviews, and announcements;

- Analyze carefully the processes and politics of ethical issues in management.
- Present theoretical and practical expansions on personal and institutional business ethics.
- Approach business ethics in the context of entrepreneurship.

Contributors submitting their work to *Turkish Journal of Business Ethics* (TJBE) Journal should be informed that:

- TJBE seeks to publish articles from all areas of business ethics. Articles should include quantitative, qualitative research, comprehensive literature reviews, meta-analysis, model proposals and original writings of similar quality.
- TJBE gives priority to current studies using advanced research and statistical methods and techniques.
- TJBE considers original contribution to the field and competency in methodology the main criterion for publication.
- Authors bear responsibility for the content of the published articles.
- Authors are assumed to have conformed to an ethical code of conduct during research. Ethical problems that may arise after publication are binding for authors only.
- Published articles are not intellectually binding on TJBE.
- Publishing rights of the manuscripts belong to IGIAD.
- Articles may not be quoted without citing TJBE and the author(s).
- TJBE publishes manuscripts in Turkish and English.

The manuscripts that have been submitted to TJBE are first assessed by the editorial board in terms of purpose, topic, content, presentation style and mechanics of writing.

As part of the submission process, authors are required to ensure their submission's compliance with all of the following items;

- manuscripts should be typed on a A4-sized paper, with top, bottom, right and left margins 2.5 cm (16 x 24.7 cm area), 1.5 line spacing, justified, no end of line hyphenation, using Times New Roman font 10.
- tables, figures, pictures, graphics, and the like should not exceed an area of 10 x 17 cm, and a smaller font and single spacing is recommended.
- manuscripts must not exceed 25 pages,
- the editorial process starts when a copy of the manuscript is forwarded to the following e-mail address as an attached file written in MS Word: editor@isahlakidergisi.com or turkishjournalofbusinessethics@gmail.com
- within one week after the submission of the manuscript an electronic mail message is sent to confirm receipt.
- Submitting authors will be asked to mail, fax or e-mail a letter to the publisher bearing the signatures of all authors, with the following content: This letter should clearly indicate that the manuscript is the product of a collaborative study of the authors; it has not been submitted to another journal; and ethical codes have been complied with at every stage of the study. If there are co-authors, the letter should specify with whom editorial correspondence will be conducted.
- All submissions will be first reviewed and assessed by the Editorial and Advisory Boards in terms of subject matter, contents, suitable presentation and accordance with spelling rules.
- The manuscripts which are found suitable and acceptable by the mentioned boards will be submitted for scientific assessment to referees who are well-known and distinguished by their works in related branches.
- Referees' reports are secret. Authors have to take into consideration the suggestions, criticisms and corrections made by both Referees and Editorial-Advisory Boards.
- Authors are responsible for opinions expressed in the articles.
- Quotation from the articles in the journal is allowed in condition that the journal should be indicated and acknowledged as source.
- Quoting person or institutions are responsible by law for distortions.
- No payment will be made for published articles.

The manuscripts submitted should comply with the sample manuscript format and contain the following sections:

- *English Title Page* (article title, author(s)' full names and titles, address, phone, fax and electronic mail)
- *Abstract* (between 150-200 words)
- *Key words* (between 5-8 words)
- *Main Text* (quantitative and qualitative studies should include introduction, methodology, findings, and discussion sections. If the study has used a new model, the methodology section must include sample/working group, data collection tools and subdivisions of the procedure. Papers that are based on compilation of other studies should lay down the problem, analyze the relevant literature comprehensively, underline the gaps and contradictions in the field, and discuss the solution to the problem. Other studies may vary the sections depending on the subject, but there should not be too many sub-sections that will impede fluency. Tables, figures, pictures, graphics and so on should be included within the text.)
- *References* (for in text citations and references section, APA style (Publication Manual of the American Psychological Association [6th edition] published by the American Psychological Association) must be used.
- *Appendices*